

Διπλωματική εργασία
Ίχνη της παραγωγής: Σκέψεις και θέσεις για την ανάδειξή τους στη Σάμο

Σπουδάστριες: Δεριζιώτη Σταματίνα_04106651
Μαραβέλια Ευγενία04106029

Τομέας 3: Αρχιτεκτονικός Χώρος και Επικοινωνία

Επιβλέποντες καθηγητές: Σεβαστάκης Δημήτρης_Δεμίρη Κωνσταντίνα

Σύμβουλοι: Καραδήμας Κώστας_Μαρλαντή Μαρία

Το θέμα αφορά μια επέμβαση στο νοτιοδυτικό κομμάτι της Σάμου.

Αρχικά γίνεται μια ανάλυση των χαρακτηριστικών του νησιού όσον αφορά τις χρήσεις γης, την πληθυσμιακή πυκνότητα, το ανάγλυφο, τους γεωλογικούς σχηματισμούς αλλά και την έντονη βλάστηση καθώς και το πως αυτά προσδιορίζουν την παραγωγική ταυτότητα του τόπου. Στη συνέχεια επιλέγεται η περαιτέρω ανάλυση του **Δήμου Μαραθοκάμπου**, στο νοτιοδυτικό τμήμα της Σάμου. Η περιοχή έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όσον αφορά την **παραγωγική της ταυτότητα**. Καταγράφονται η εποχιακή κατανομή του πληθυσμού στα ορεινά και τα παραθαλάσσια χωριά, τα χαρακτηριστικά της αγροτικής ζωής, της βιοτεχνίας και της βιομηχανίας. Σημαντικότερο ρόλο στην πορεία της εργασίας έπαιξε η καταγραφή των **ιχνών παραγωγής** στην περιοχή, δηλαδή των **παλιών κατασκευών, γεφυριών, πλυσταριών, νερόμυλων και ελαιοτριβείων**.

Επιλέγεται λοιπόν μια αναξιόποιγη διαδρομή πάνω σε έναν παραπόταμο του Αμφίλυσου, ενός ποταμού στο ανατολικό τμήμα του Δήμου Μαραθοκάμπου, κοντά στον οικισμό Κουμέικα. Η διαδρομή αυτή συγκεντρώνει **ίχνη της παραγωγής** σε μικρές αποστάσεις μεταξύ τους και σε ενδιαφέρουσα σχέση με το φυσικό τοπίο. Αφού καταγράφονται όλα τα **σημεία ενδιαφέροντος κατά μήκος του ποταμού** ξεκινώντας από την παραλία, έναν εγκατελειμένο νερόμυλο, ένα εγκατελειμένο ελαιοτριβείο και στο πιο ψηλό σημείο ένα σύγχρονο ενεργό λατομείο, **προτείνεται** μια διαδρομή η οποία ξεκινάει από το χωριό και καταλήγει στο πιο κοντινό σε αυτό παραγωγικό ίχνη, το **παλιό ελαιοτριβείο** το οποίο θα αποτελέσει και το βασικό σημείο επέμβασης. Στη συνέχεια ο περιπατητής μπορεί να κατευθυνθεί είτε προς το λατομείο (ορειβατική, δύσβατη διαδρομή) είτε προς την παραλία περνώντας από τον **παλιό νερόμυλο** ο οποίος αποτελεί το δεύτερο σημείο επέμβασης. Σε αυτό το κατέβασμα περνά κανείς μέσα από καλλιέργειες και έρχεται σε άμεση επαφή με την αγροτική ζωή της περιοχής. Προτείνεται δηλαδή η διάνοιξη μονοπατιού παράλληλα στο ποτάμι, η ανάδειξη των παλιών κατασκευών, η ενίσχυση της αγροτικής ζωής με **επιπλέον καλλιέργειες** ελιάς, τοπικών κρεμμυδιών, αμπελιού και σιταριού αλλά και βοτάνων σε ανεκμετάλλευτες εκτάσεις.

Ο **παλιός νερόμυλος** βρίσκεται σε μια περιοχή με πυκνή βλάστηση, βαθμιδωτά εδάφη και καλλιέργειες ελιάς με ξερολιθιές. Για αυτό το σημείο προτείνεται η δημιουργία ενός **πάρκου νερού** πάνω από αυτόν ώστε το νερό να ξαναπερνάει μέσα από αυτόν. Έτσι οδηγείται εκεί νερό από πιο ψηλό σημείο του ποταμού και προτείνονται κάποιες κατασκευές που έχουν βάση έμπνευσης τον τρόπο λειτουργίας του νερόμυλου και συγκεκριμένα της φτερωτής. Παράλληλα στο νερό βρίσκεται και η πορεία του ανθρώπου. Το νερό οδηγείται σε δεξαμενές και ρέει ελεγχόμενα για τη λειτουργία του πάρκου. Περνάει μέσα από τον νερόμυλο με κάποιο μεταλλικό στοιχείο και καταλήγει στο ποτάμι. Δίπλα στο νερόμυλο τοποθετείται και ένα ενημερωτικό κίосκι-αναψυκτήριο.

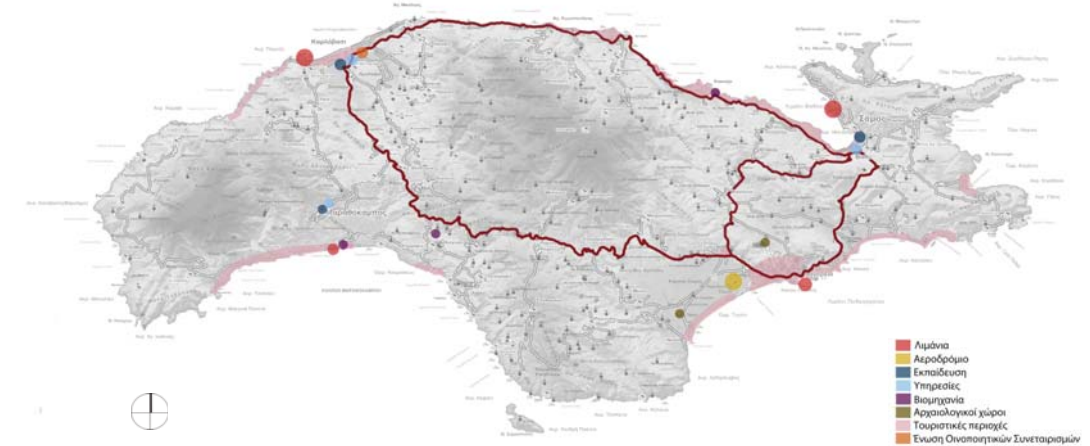
Τα στοιχεία του τόπου που επηρέασαν τη σύνθεση στην περιοχή του **παλιού ελαιοτριβείου** ήταν εκτός από το ίδιο το βιομηχανικό κέλυφος, η ροή του ποταμού σε μικρή απόσταση από αυτό, το έντονο ανάγλυφο, τα διαφορετικά είδη βλάστησης αλλά και ανθρώπινες παρεμβάσεις όπως οι ξερολιθιές που δημιουργούν το κλιμακωτό έδαφος στον ελαιώνα πίσω από αυτό και η στροφή του οδικού δικτύου. Προτείνεται η αξιοποίηση του παλιού ελαιοτριβείου ως **Μουσείο Ελιάς**, η δημιουργία ενός **χώρου ενημέρωσης για τη διαδρομή στο ποτάμι και ταυτόχρονα πώλησης τοπικών προϊόντων** μπροστά από το ελαιοτριβείο και ένας **χώρος καφετέριας και προετοιμασίας** για την πεζοπορική διαδρομή πίσω από αυτό. Οι χρήσεις αυτές απευθύνονται είτε στον ντόπιο είτε στον επισκέπτη.

Προτείνονται όμως και χρήσεις οι οποίες απευθύνονται κυρίως στον **ντόπιο πληθυσμό** οι οποίες είναι **εργαστήρια ερευνητών-γεωπόνων** με στόχο την εξέλιξη των σύγχρονων τρόπων αγροτικής παραγωγής τα οποία θα συνοδεύονται από μια **βιβλιοθήκη με γεωπονικό περιεχόμενο και αναγνωστήριο** και **μία αίθουσα πολλαπλών χρήσεων** με εκδηλώσεις ενημερωτικού χαρακτήρα για τους ντόπιους σε σχέση με τις καλλιέργειες αλλά και άλλες τοπικές εκδηλώσεις οι οποίες πιθανώς να αφορούν και τους επισκέπτες. Αυτές οι χρήσεις επιλέγεται να τοποθετηθούν στο βραχώδες τοπίο απέναντι από το ελαιοτριβείο ενώ το πέρασμα από το ποτάμι αποτελεί τον συνδετικό κρίκο.

Στόχος ήταν να δημιουργηθεί μια **πορεία-στέγαστρο** η οποία να περνάει μέσα από το ερείπιο και να το ενώνει με τις δύο χρήσεις που το πλαισιώνουν δημιουργώντας πίσω από αυτό ένα αίθριο με το πάρκο ελιάς. Μέσα από μια σημαντική πορεία εργασίας προτείνεται τελικά η δημιουργία μιας **μεταλλικής κατασκευής εσωτερικά του κελύφους** του ελαιοτριβείου, η διατήρηση του ερειπίου στην κατάσταση που είναι σήμερα με επιπλέον ενίσχυση του κελύφους του και στήριξη του πάνω στην ακαμπτοποιημένη αυτή κατασκευή, το πέρασμα μιας αντίστοιχα μεταλλικής κατασκευής - πορείας μέσα από αυτό, η οποία και το ενώνει με τις χρήσεις που το πλαισιώνουν και η διαφοροποίηση της στέγης πάνω από τη ζώνη των παλιών μηχανημάτων που σώζονται μέσα σε αυτό ώστε να αναδειχθούν μέσω του φυσικού φωτός. Στο ενιαίο μεταλλικό στέγαστρο-πορεία χρησιμοποιείται ξύλινη διαδοκίδωση η οποία εμφανίζει **πυκνώσεις και αραιώσεις** ανάλογα με τα σημεία που χρειάζεται να τονιστούν, π.χ. πυκνώσεις στα σημεία εισόδου. Στο εσωτερικό του ελαιοτριβείου το στέγαστρο κλείνει με γυαλί κάτω από τα ξύλινα δοκάρια. **Πέτρινοι τοίχοι αντιστήριξης** χρησιμοποιούνται στις πλάτες των μικρών κτιρίων για να ακολουθήσουν το ανάγλυφο. Το πέρασμα στο ποτάμι γίνεται με ένα ξύλινο γεφυράκι και μια ξύλινη εξέδρα για εκδηλώσεις πάνω στο ποτάμι. Στο απέναντι βραχώδες τοπίο ακολουθεί η ίδια λογική με πέτρινους τοίχους αντιστήριξης και μεταλλική κατασκευή η οποία πιάνει πάνω σε αυτούς. Η στέγη αποκτά έντονη κλίση σε διάλογο με την απέναντι του ελαιοτριβείου. Στις όψεις του κτιρίου χρησιμοποιούνται κατακόρυφες ξύλινες περσίδες οι οποίες πυκνώνουν και αραιώνουν ανάλογα με τους χώρους που βρίσκονται από πίσω και το φως που χρειάζονται (αναγνωστήριο, αίθουσα πολλαπλών).

ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ_ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Χρήσεις γης και οδικό δίκτυο

Το Βαθύ

Το Καρλόβασσι

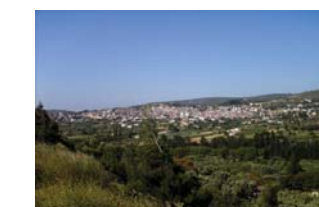
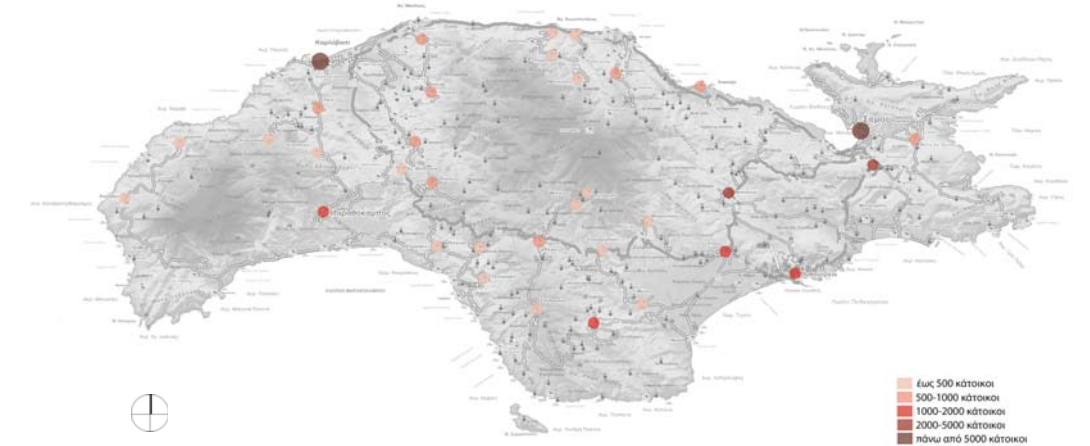

Το μνημείο του Πυθαγόρα στο λιμάνι του Πυθαγορείου

Ο αρχαιολογικός χώρος του Ηραίου

Πληθυσμιακή πυκνότητα

Ο οικισμός **Μυτιληνίοι** κοντά στο Βαθύ της Σάμου_περίπου 2.000 κάτοικοι

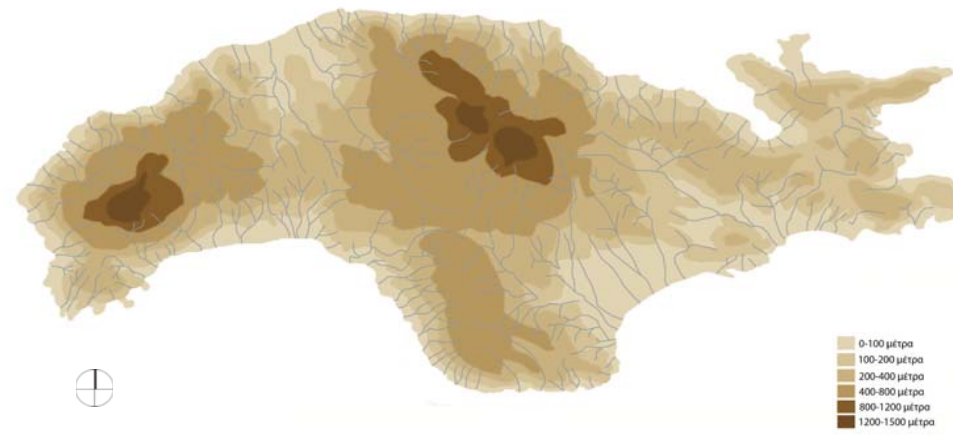
Ο οικισμός **Μαραθοκάμπος**, ο τέταρτος δήμος του νησιού_περίπου 1.500 κάτοικοι

Ο οικισμός **Νιχώρι**_περίπου 100 κάτοικοι

ΑΝΑΓΛΥΦΟ_ΕΔΑΦΗ_ΠΕΤΡΩΜΑΤΑ_ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ανάγλυφο και λεκάνες απορροής

Έντονα ανάγλυφο_η οροσειρά του Καρβούνη στο κεντρικό τμήμα του νησιού

Οι κατάφρατες βουνοπλαγιές του Καρβούνη_στο βάθος το όρος Κέρκης

Το όρος Κέρκης στο νοτιοδυτικό τμήμα της Σάμου με 1440 μ. υψόμετρο

Γεωλογικοί σχηματισμοί

Το μεγαλύτερο λατομείο του νησιού στο νοτιοδυτικό τμήμα του

Μικρό λατομείο στο κεντρικό τμήμα του νησιού

Λατομείο σε παραλιακή περιοχή κοντά στο Βαθύ

ΕΙΔΗ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ_ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Χάρτης βλάστησης

Δασικές εκτάσεις κωνοφόρων

Σκληροφυλλική βλάστηση

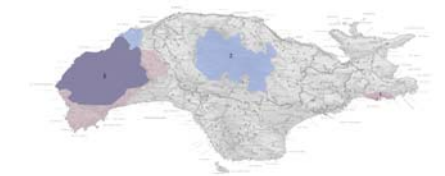

Μεγαλύτερα υψόμετρα_απασβεστωμένα εδάφη

Αγκαθωτοί θάμνοι σε μεταβατικές_βραχώδη και άγονα εδάφη

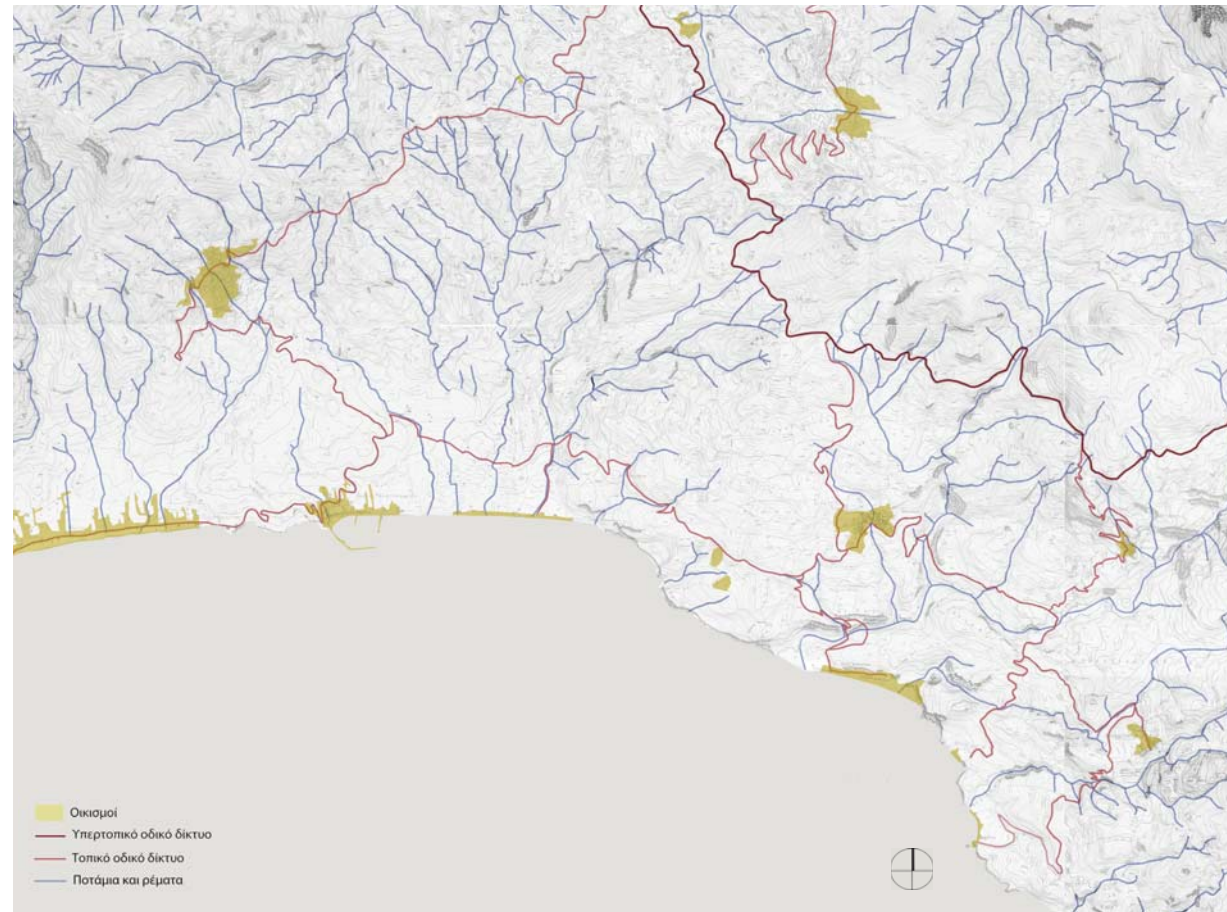

Δένδρα και θάμνοι κοντά σε ρέματα-πηγές

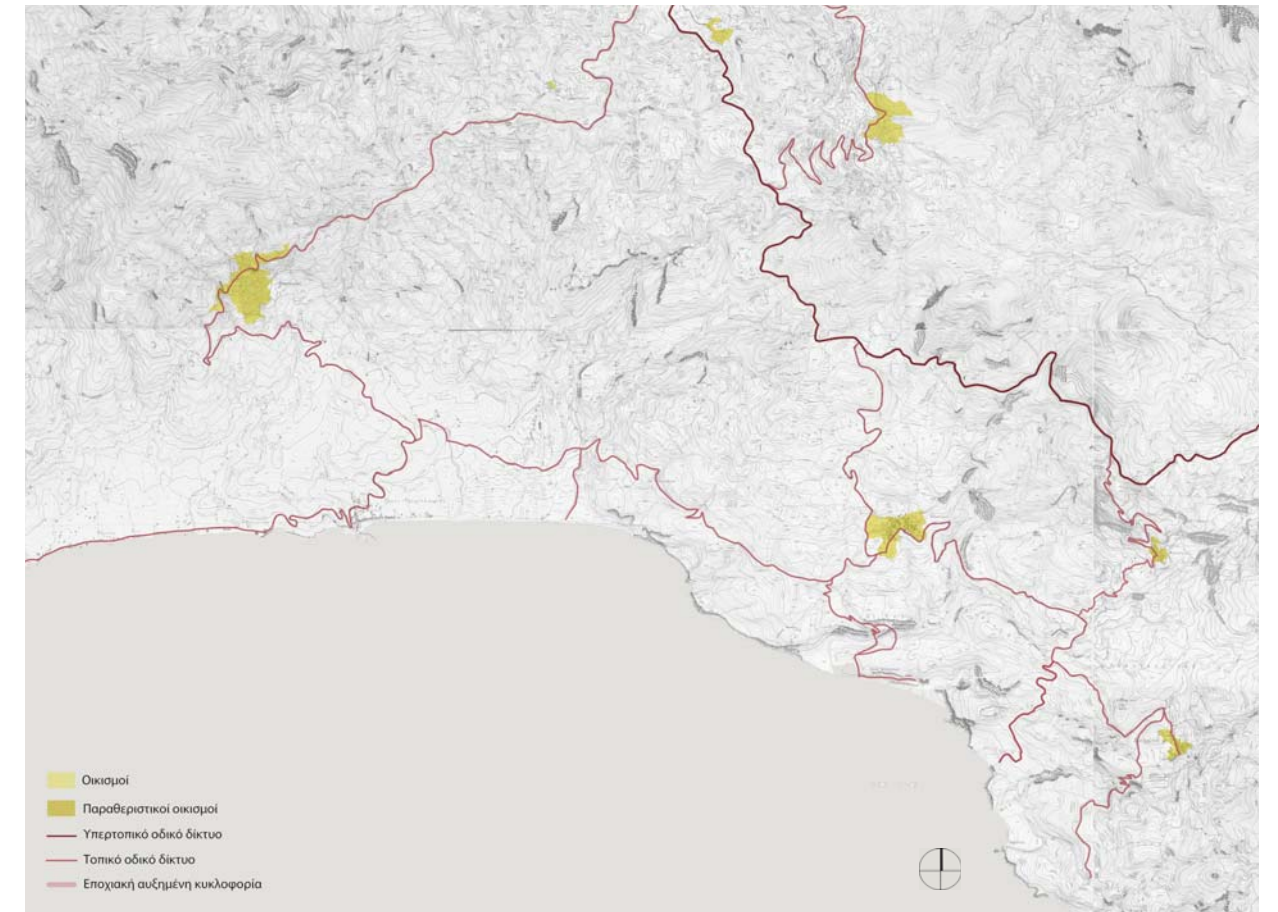

Στο δίκτυο ΝΑΤΟΥΡΑ ανήκουν :
 Ζώνη 1_Ζώνη Ειδικής Προστασίας
 Ζώνη 2_Τόπος Κοινοτικής Σημιασίας
 Ζώνη 3_Ζώνη Ειδικής Προστασίας αλλά και Τόπος Κοινοτικής Σημιασίας

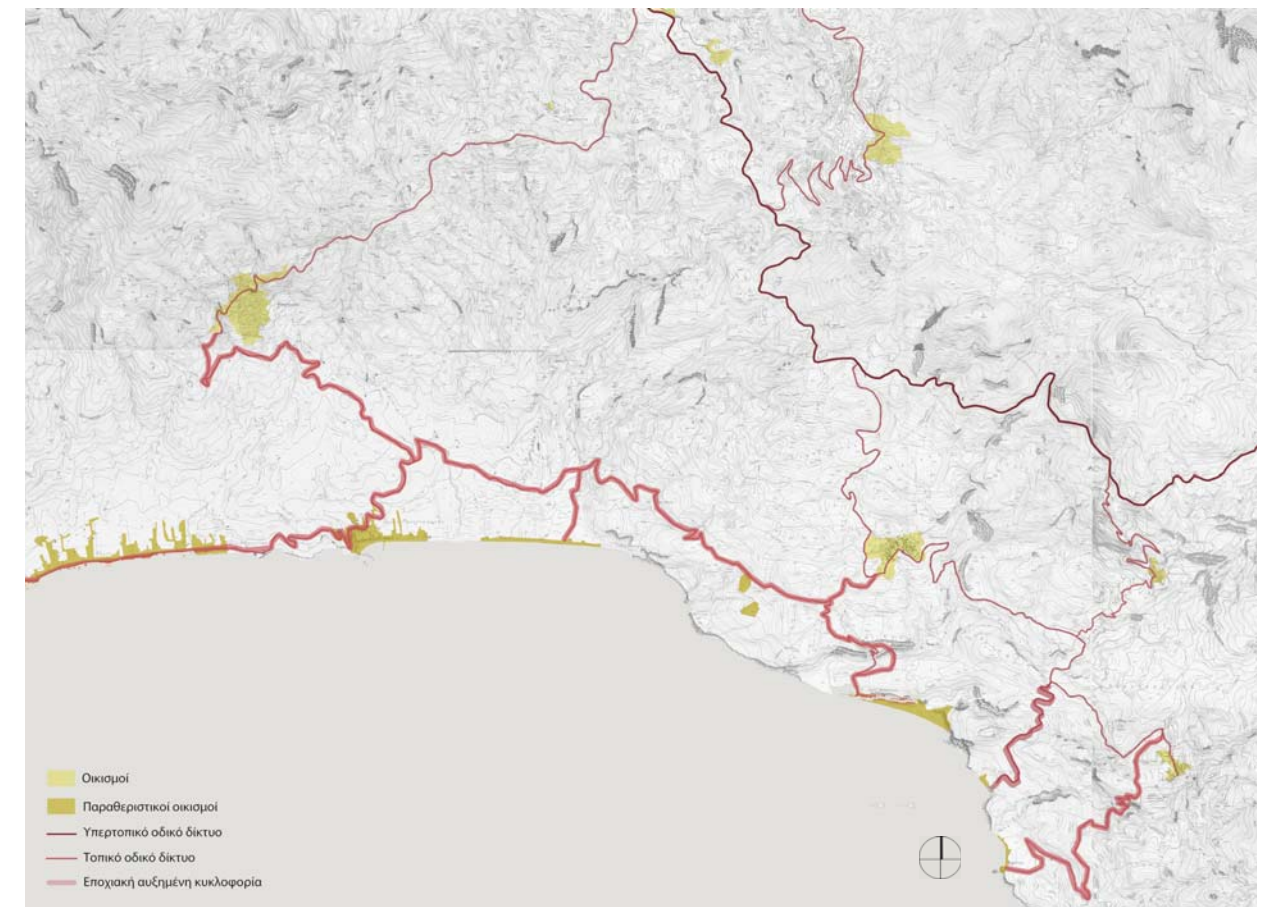
ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ_ΕΠΟΧΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Κατανομή του πληθυσμού τους **χειμερινούς μήνες**_κλίμακα 1:20000

Κατανομή του πληθυσμού τους **καλοκαιρινούς μήνες**_κλίμακα 1:20000

Ο Μαραθόκαμπος_ο μεγαλύτερος οικισμός της περιοχής

Τα Κουμέικα στα ανατολικά

Τα Σκουρέικα στα ανατολικά

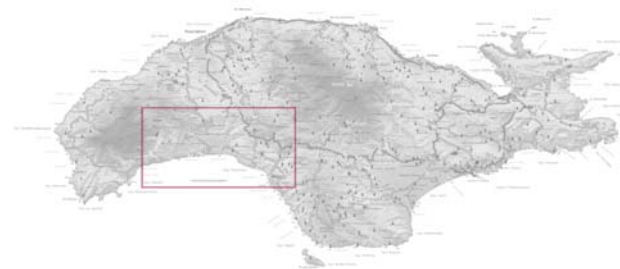
Η τουριστική περιοχή Βοτσαλάκια στα δυτικά

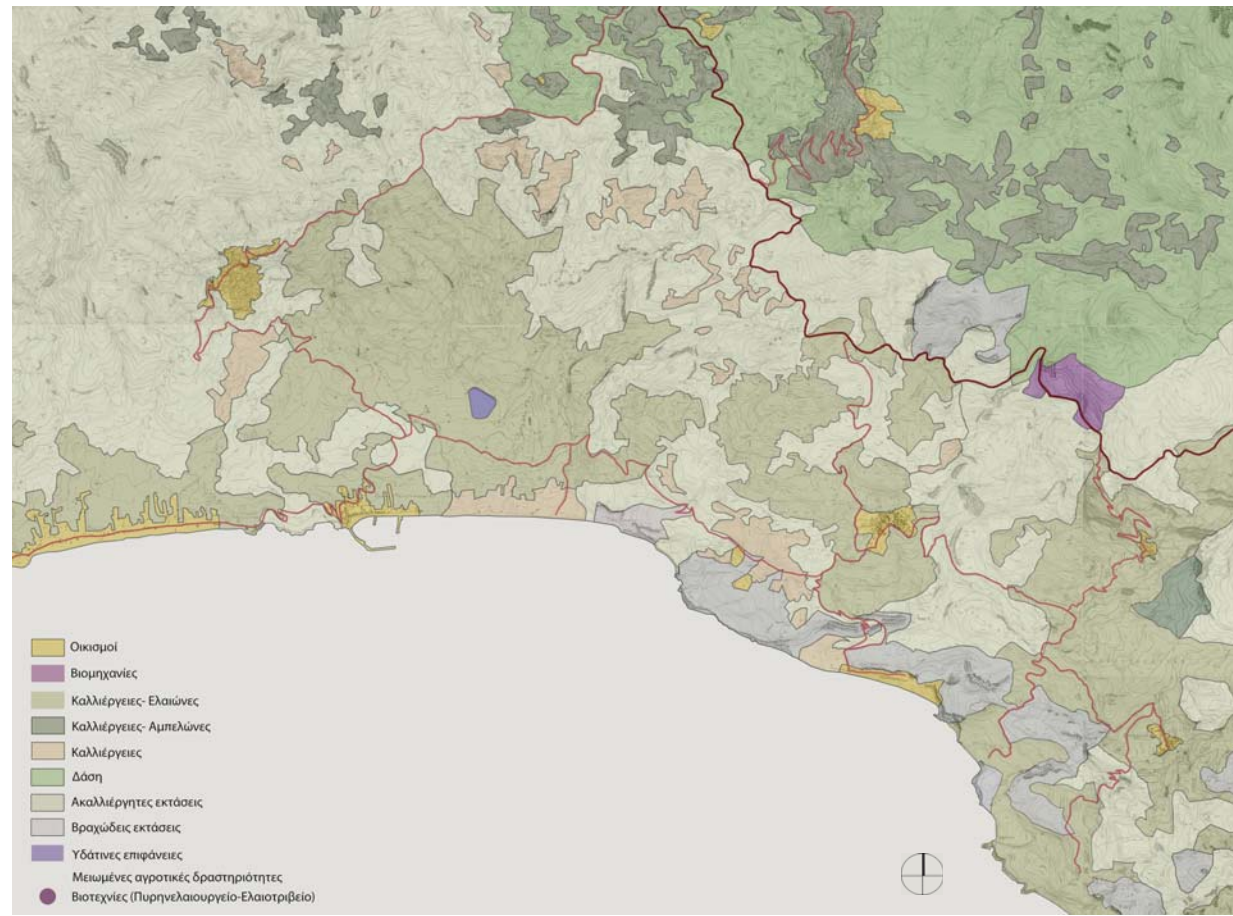
Το επίπενο των Κουμείκων_η γραφική παραλία Μπάλος

Το επίπενο του Μαραθόκαμπου_ο Όρμος_ακτολικές συνδέσεις εμπορικού και τουριστικού χαρακτήρα

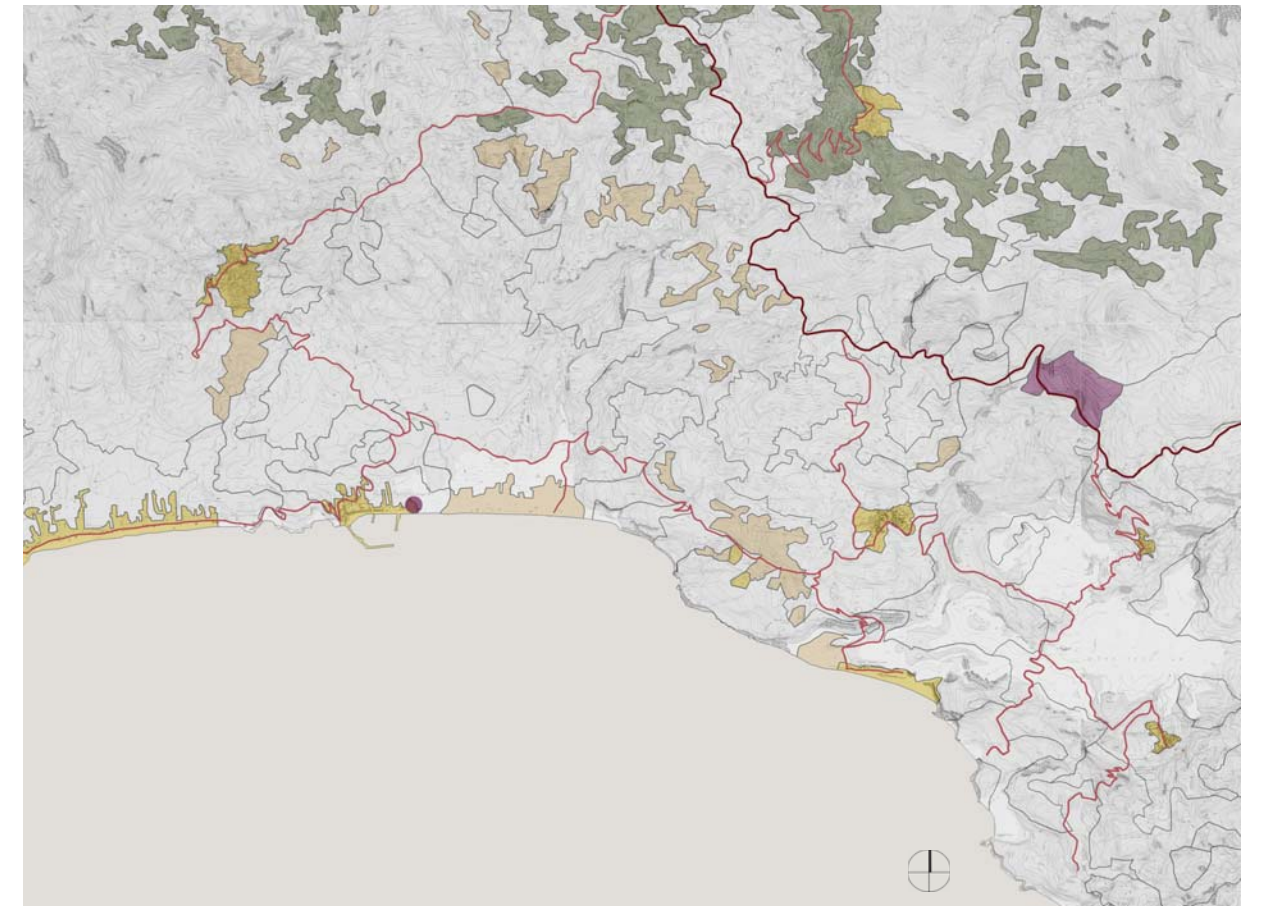
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ_ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ_ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

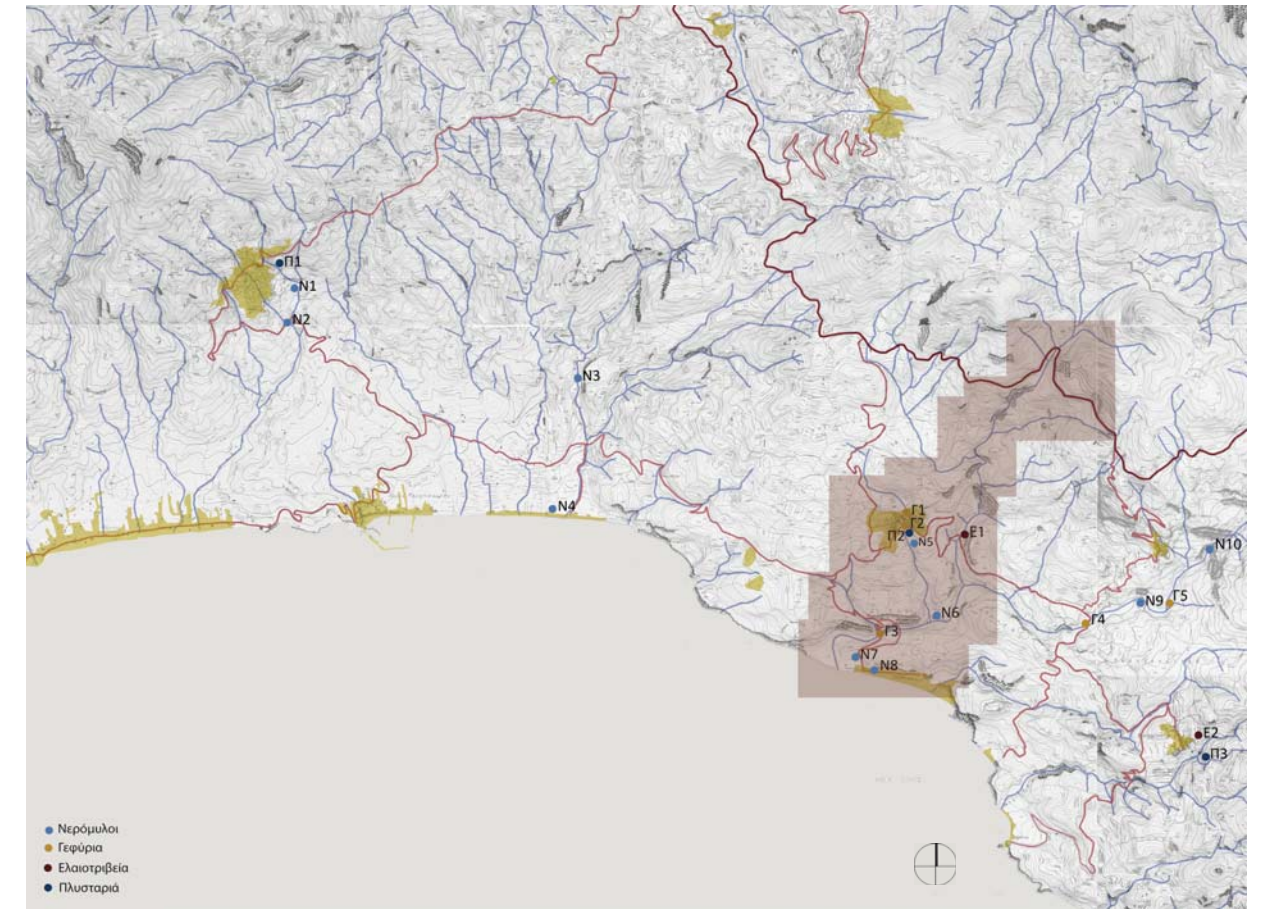

Αγροτική παραγωγή, βιοτεχνία και βιομηχανία τους **χειμερινούς μήνες**_κλίμακα 1:20000

Αγροτική παραγωγή, βιοτεχνία και βιομηχανία τους **καλοκαιρινούς μήνες**_κλίμακα 1:20000

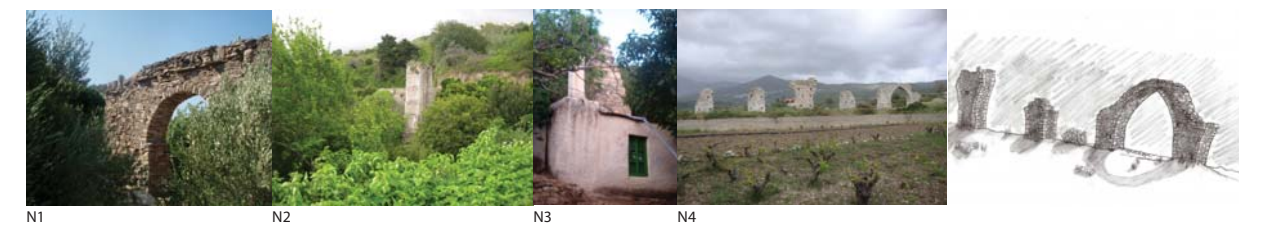

Κοινόχρηστες κατασκευές_γεφύρια
Ειδικής χρήσης κατασκευές_πλυσταριά_
νερόμυλοι_ελαιοτριβεία

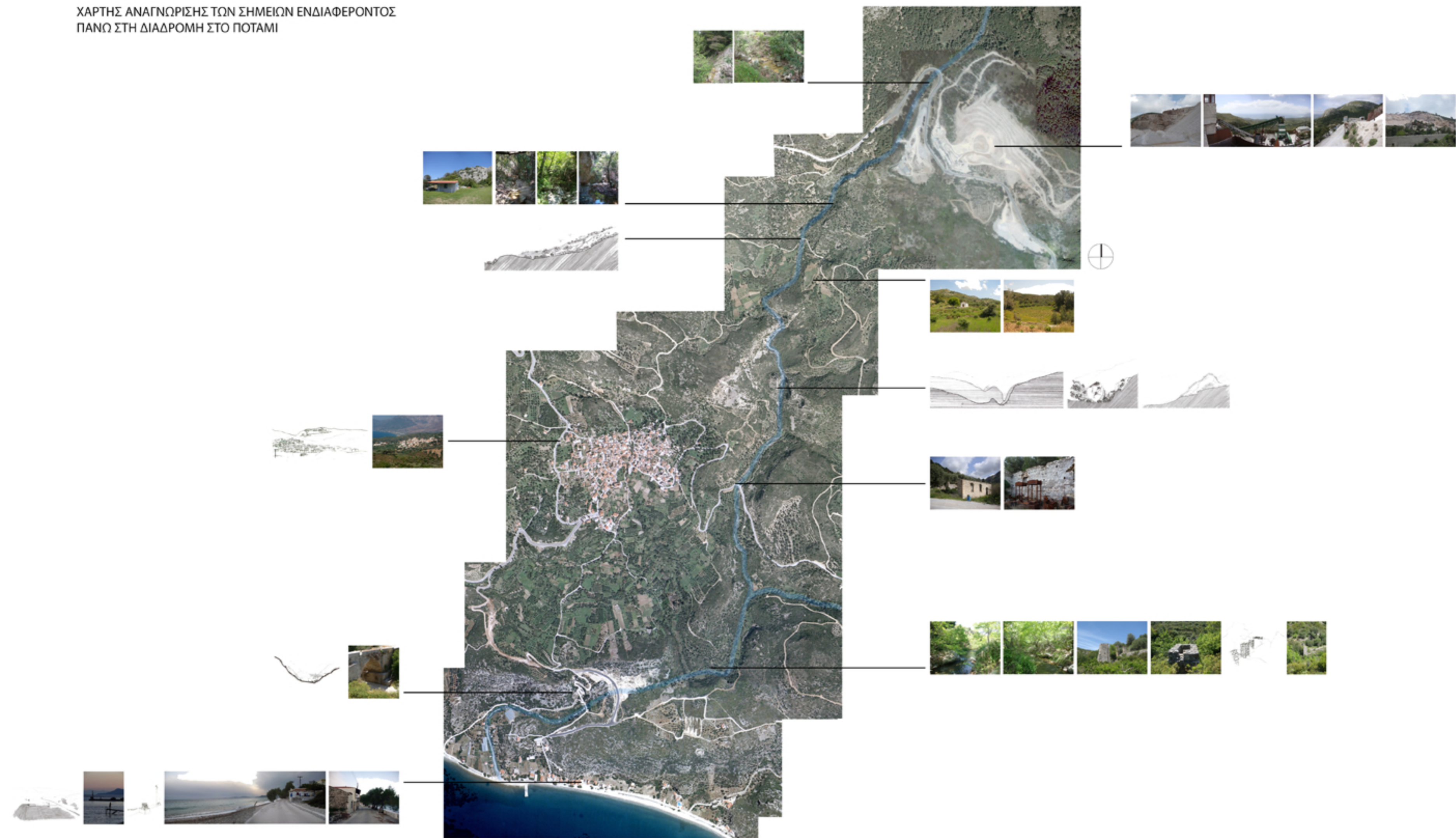
Ανάδειξη των κατασκευών που αφορούν
την **παγωγική ταυτότητα του τόπου**

Χρήση τοπικών υλικών_πέτρα_ξύλο
και βιομηχανικά ίχνη

Σημαντικότατο ρόλο στην πορεία της εργασίας έπαιξε η καταγραφή των **ιχνών παραγωγής** στην περιοχή, δηλαδή των **παλιών κατασκευών, γεφυριών, πλυσταριών, νερόμυλων και ελαιοτριβείων.**

ΧΑΡΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΠΑΝΩ ΣΤΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

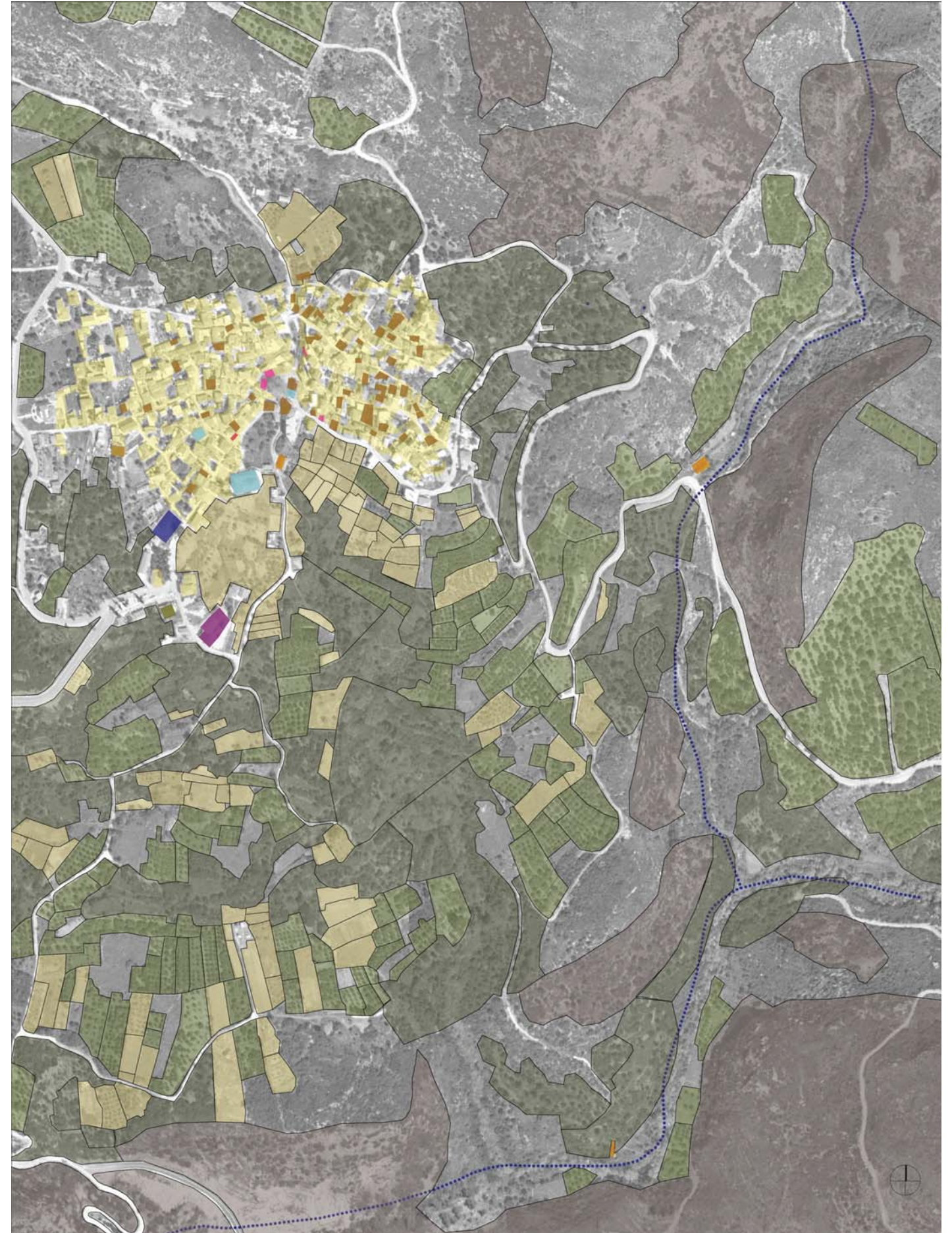
Β. Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΔΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

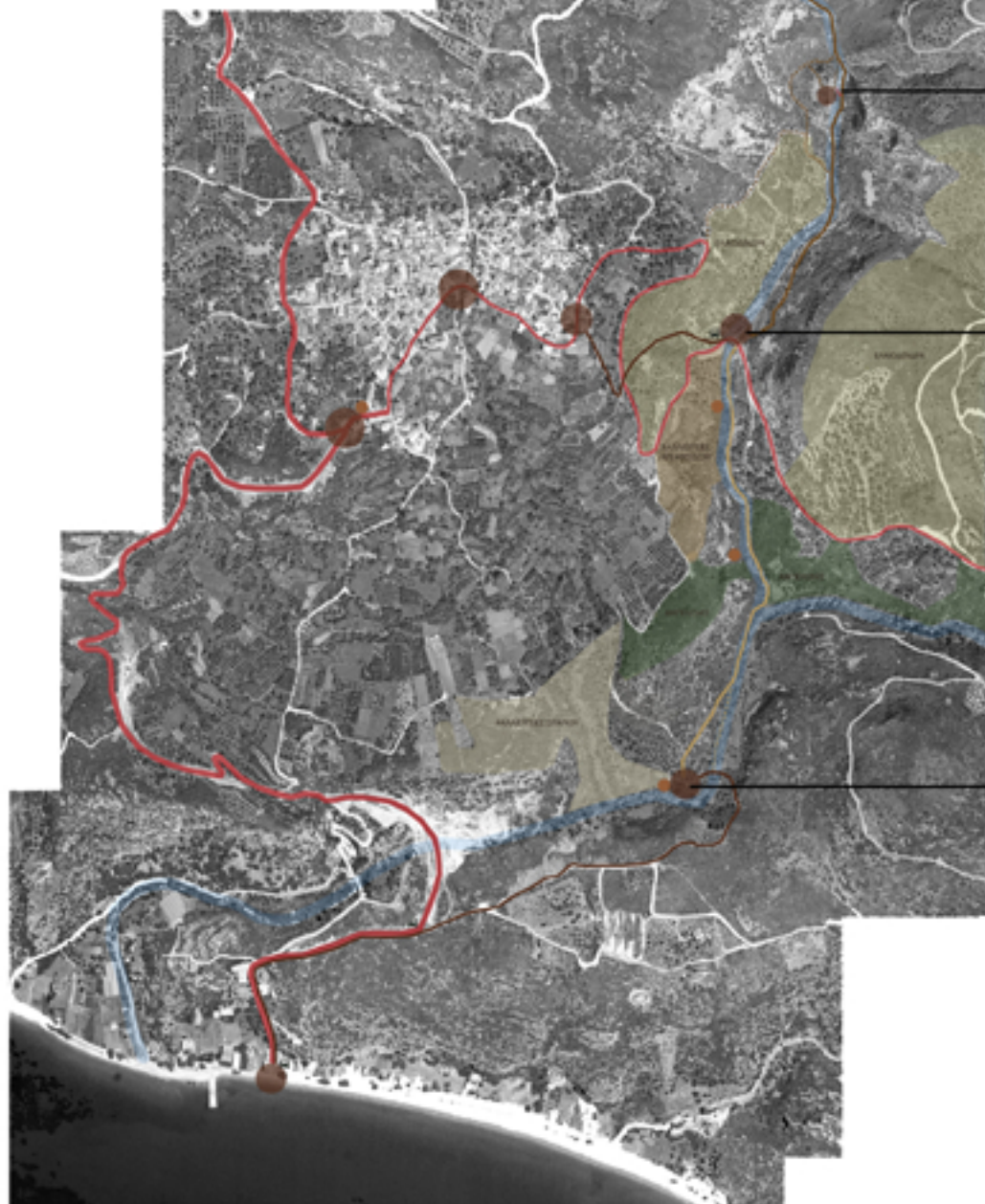
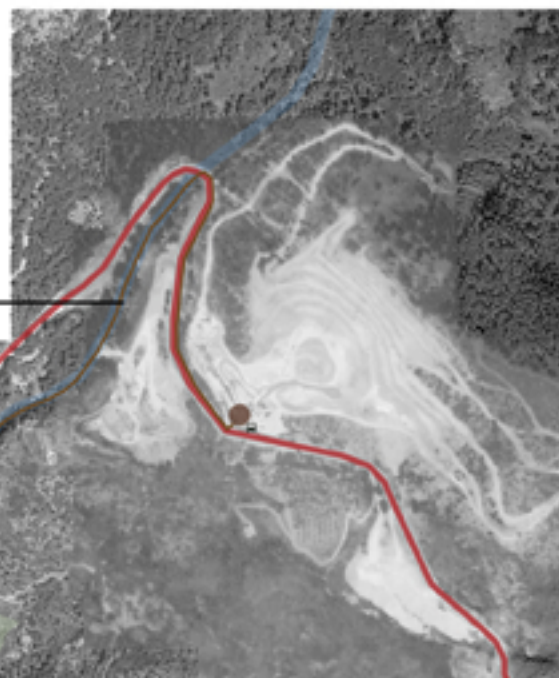
- Καλλιέργειες-Ελαιώνες
- Βραχώδεις εκτάσεις
- Ακαλλιέργητες εκτάσεις

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΤΩΝ ΚΟΥΜΕΙΚΩΝ_ΕΓΚΑΤΕΛΛΕΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ_ΠΙΟ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΔΑΦΩΝ

- εγκατελειμμένες κατοικίες
- Πολιτισμός
- Εκπαίδευση
- Εστίαση
- Αμιγής κατοικία
- Εγκατελειμμένες κατοικίες
- Πολιτισμός
- Εκπαίδευση
- Εστίαση
- Τοπικό εμπόριο
- Εγκατελειμμένες ειδικής χρήσης κατασκευές
- Βιομηχανία

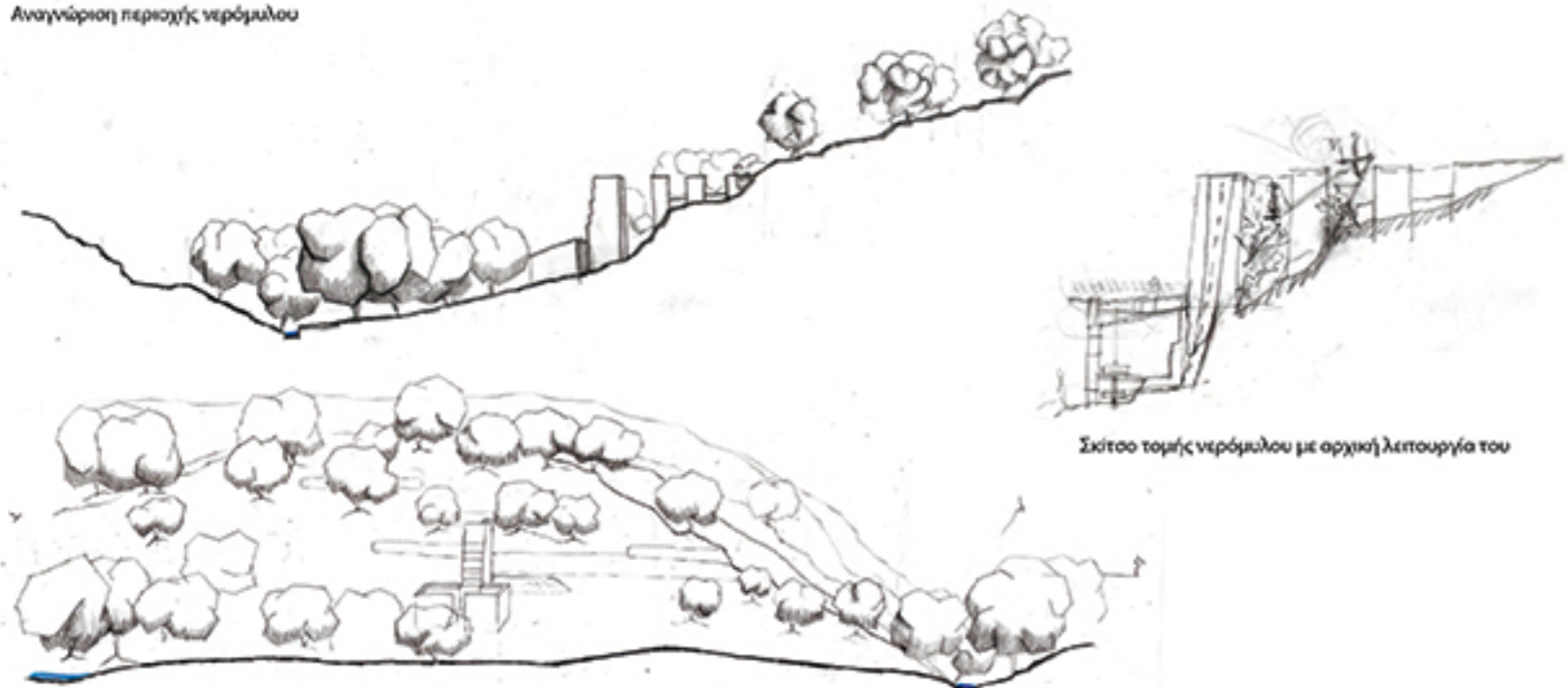
ΧΑΡΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

- Οδός Ποταμι
- Προτεινόμενα κτίσματα / διατάξεις προς το ποτάμι
- Προτεινόμενα πρανήτα / κρηπίδες στο ποτάμι / ακτές
- Προτεινόμενα πρανήτα / κρηπίδες στο ποτάμι / ακτές
- Διαθέσιμα, διατάξεις
- Σημεία ενδιαφέροντος
- Κέντρα συγκοινωνιών
- Προτεινόμενα κτίσματα / διατάξεις
- Προτεινόμενα κτίσματα / διατάξεις
- Προτεινόμενα κτίσματα / διατάξεις
- Προτεινόμενα κτίσματα / διατάξεις
- Προτεινόμενα κτίσματα / διατάξεις

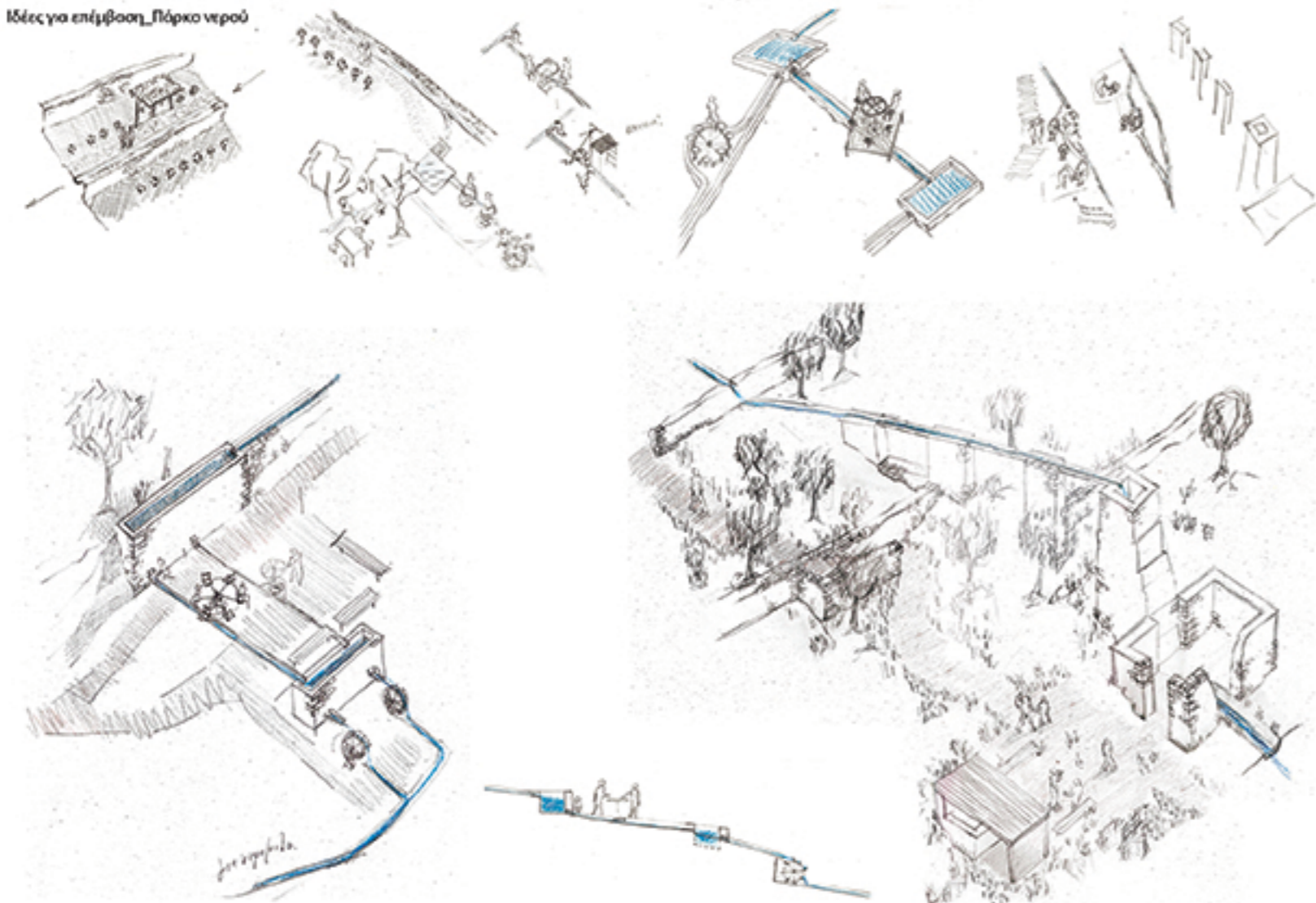

Αναγνώριση περιοχής νερόμυλου

Σκίτσο τομής νερόμυλου με αρχική λειτουργία του

Ιδέες για επέμβαση_Πάρκο νερού

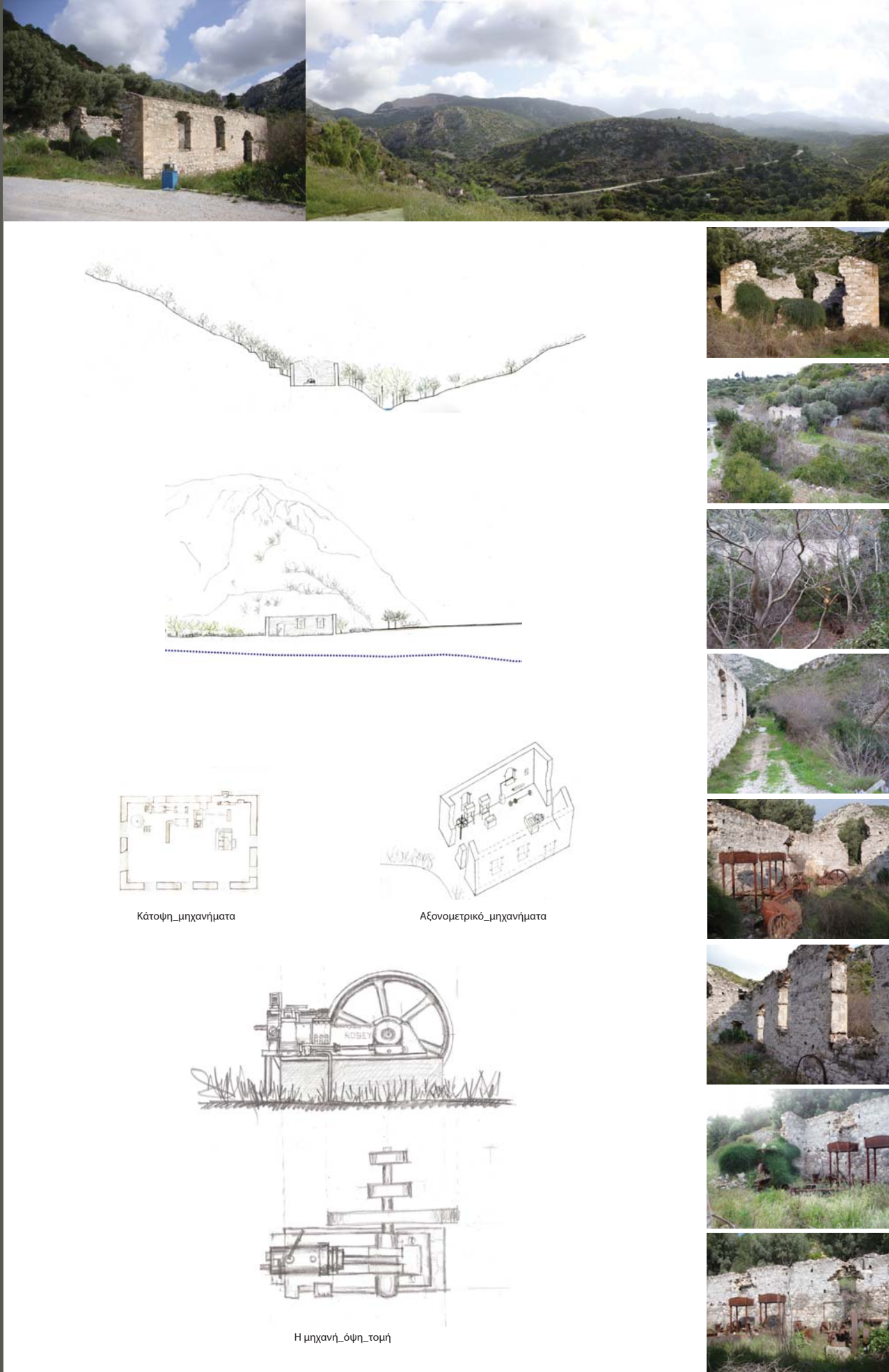

A01
ΚΑΤΟΥΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

MONOPATI
ΠΟΡΕΙΑ ΝΕΡΟΥ

Δ1. ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ_ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Κάτοψη_μηχανήματα

Αξονομετρικό_μηχανήματα

Η μηχανή_όψη_τομή

Δ2. ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟ_ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΣΑΝ ΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

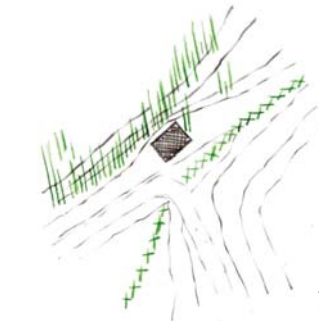
ΦΥΣΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

Ροή ποταμού

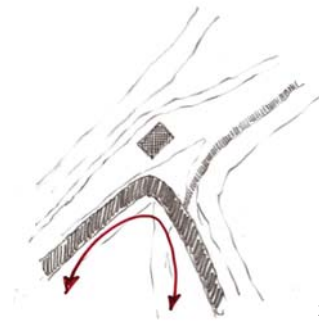

Έντονο ανάγλυφο

Διαφορετικά είδη βλάστησης

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

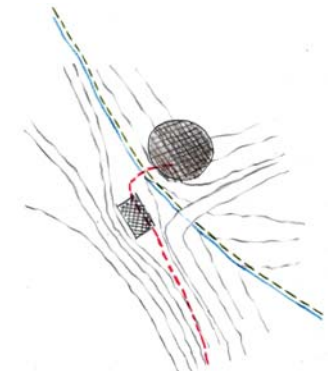
Στροφή του δρόμου

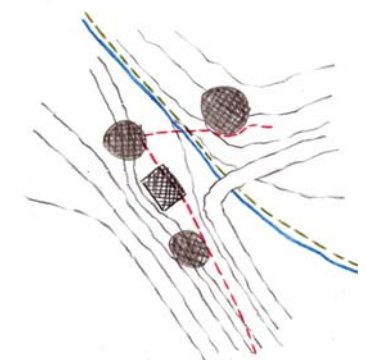
Τοπίο με ξερολιθιές γύρω από το ελαιοτριβείο

Προτεινόμενες χρήσεις

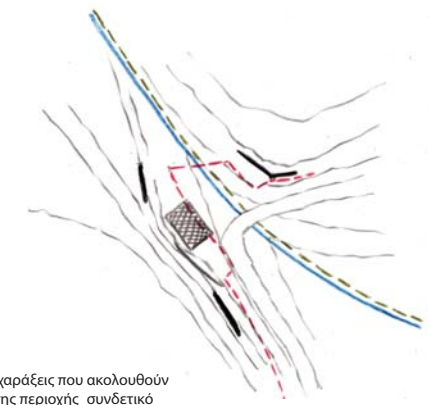
Αξιοποίηση του παλιού ελαιοτριβείου ως Μουσείου Ελιάς	70 τ.μ.
Πωλητήριο τοπικών προϊόντων και χώρος ενημέρωσης για τη διαδρομή στο ποτάμι	40 τ.μ.
Αποδυτήρια-καφετέρια	40 τ.μ.
Βιβλιοθήκη	45 τ.μ.
Αναγνωστήριο	30 τ.μ.
Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων	50 τ.μ.
Εργαστήρια ερευνητών-γεωπόνων	35 τ.μ.
Πάρκο ελιάς	

Συγκρότηση όλων των χρήσεων πάνω στο βραχώδες τοπίο σε διάλογο με το ελαιοτριβείο_πέρασμα στο ποτάμι

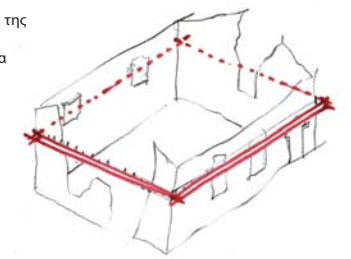

Διαχωρισμός των χρήσεων_πέρασμα στο ποτάμι

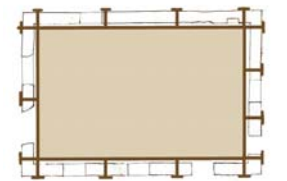

Βασική αρχή_χαράξεις που ακολουθούν το ανάγλυφο της περιοχής_συνδετικό στοιχείο το ποτάμι

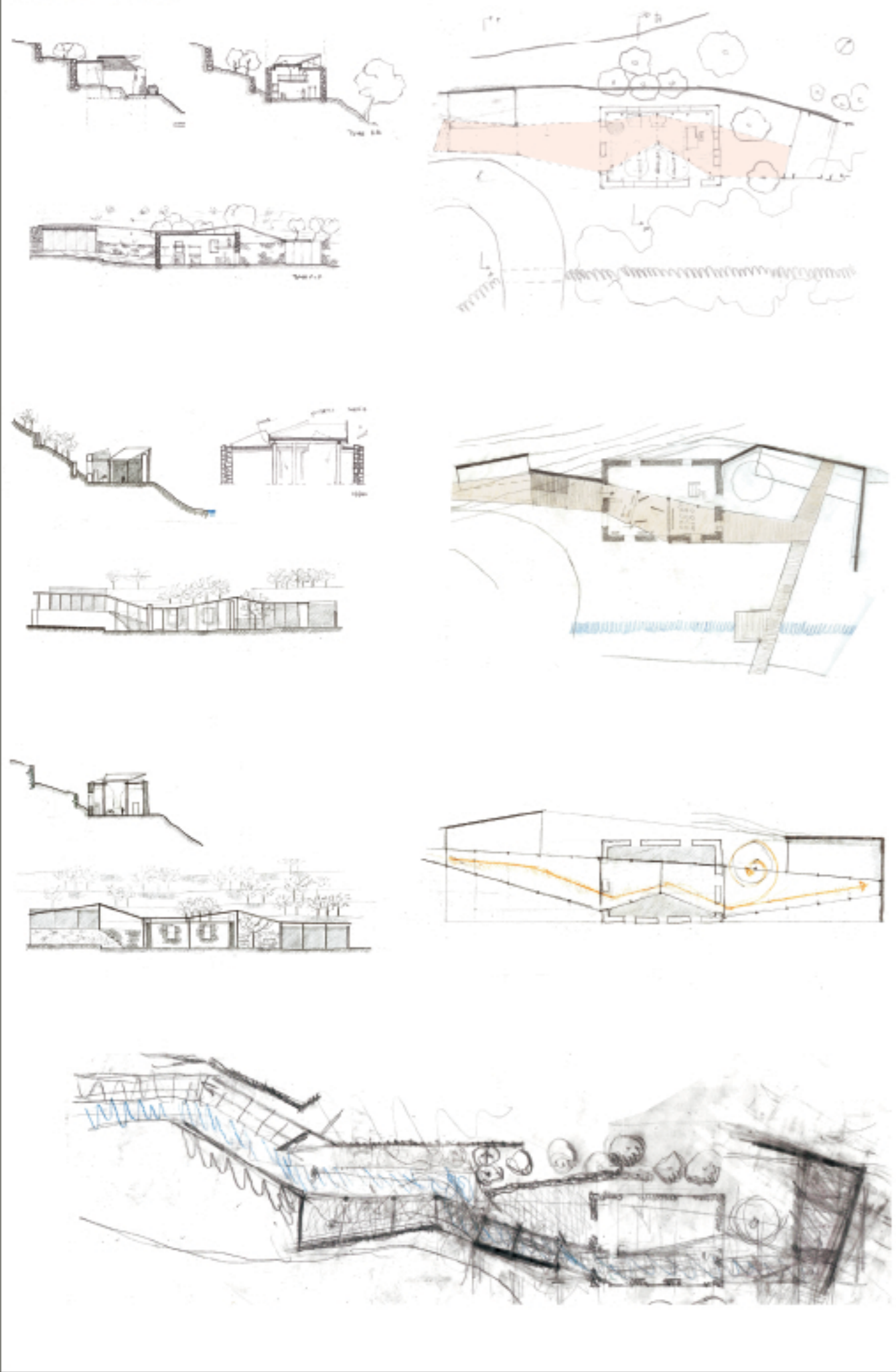
Στόχος η διατήρηση του ερείπιου ως έκθεμα:
 -ανάγκη περίεσης_ναρθηκοποίησης της τοιχοποιίας
 -ενίσχυση της τοιχοποιίας με ενέματα

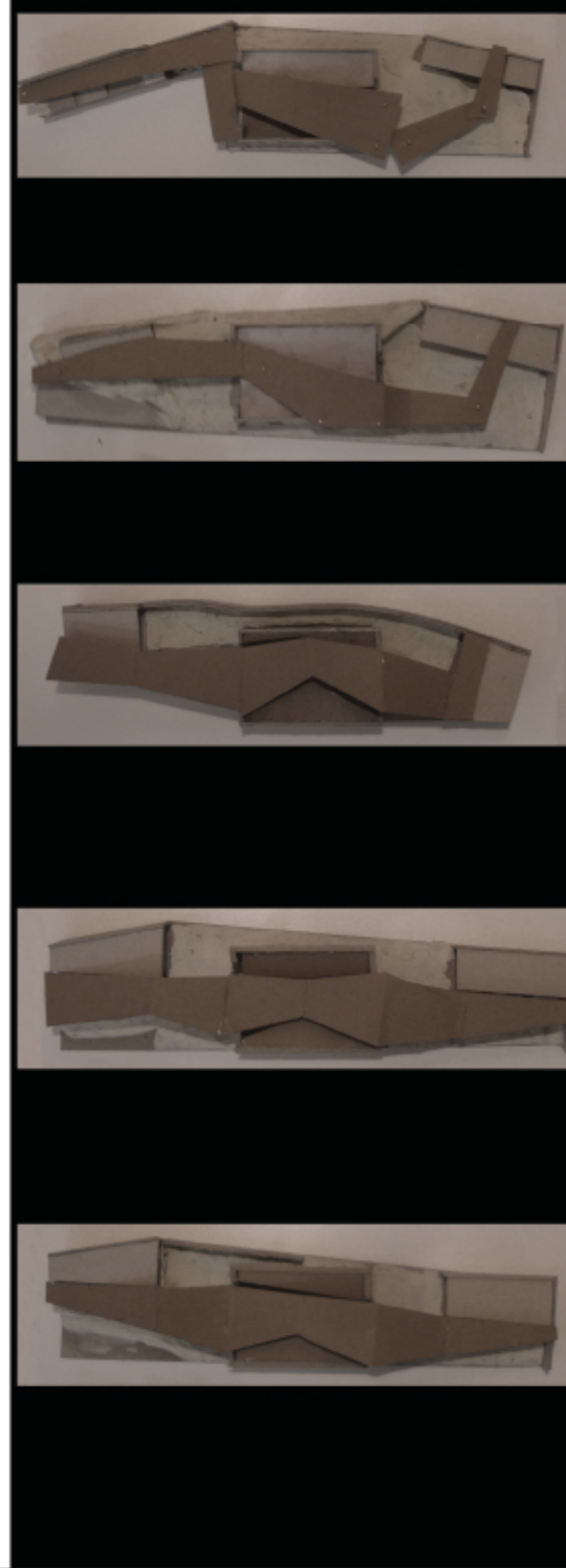
Δημιουργία ενισχυμένης εσωτερικής κατασκευής πάνω στην οποία θα στηριχτεί η τοιχοποιία σε διάφορα σημεία

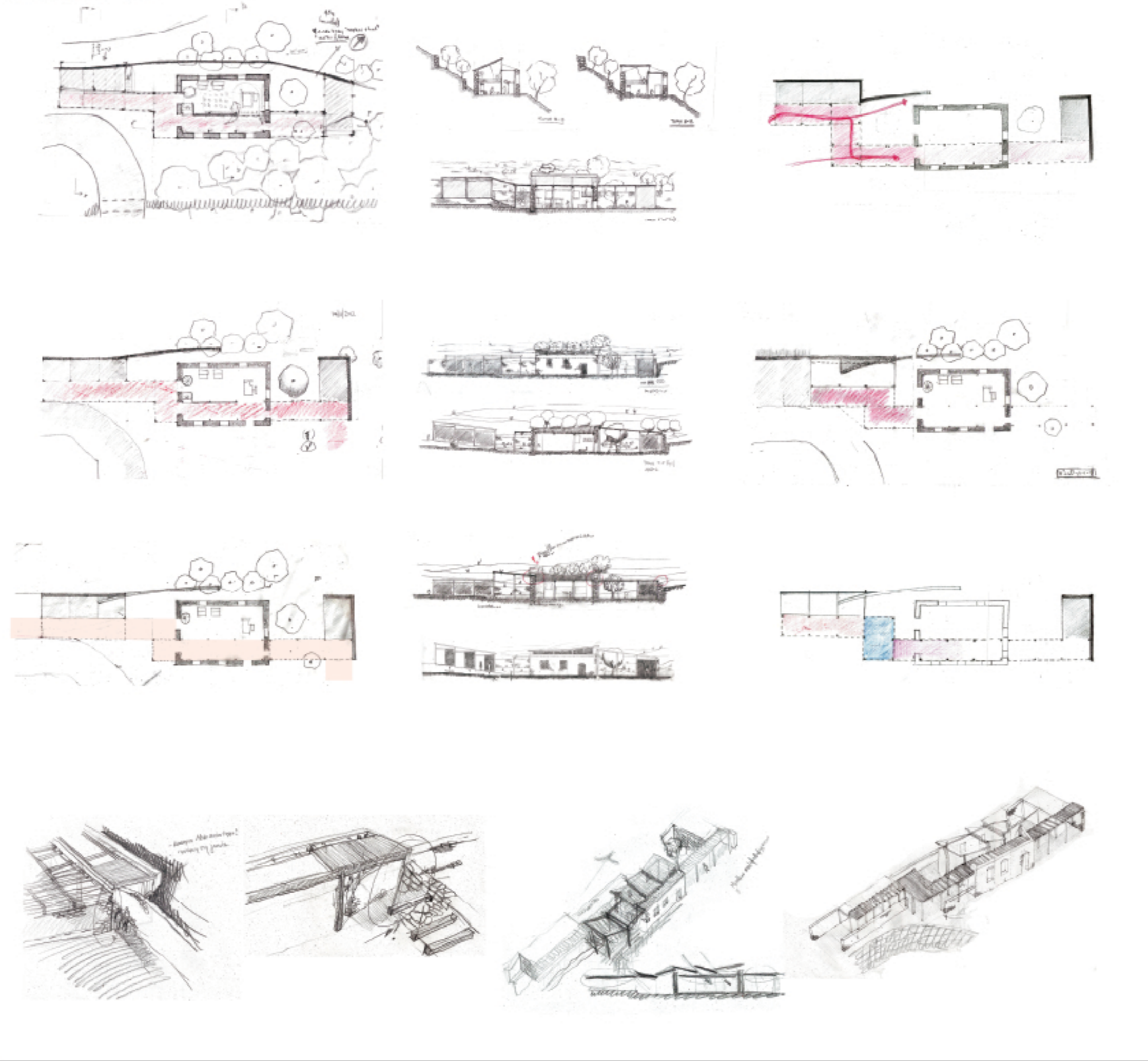
Χαράξεις_Ελεύθερη χάραξη

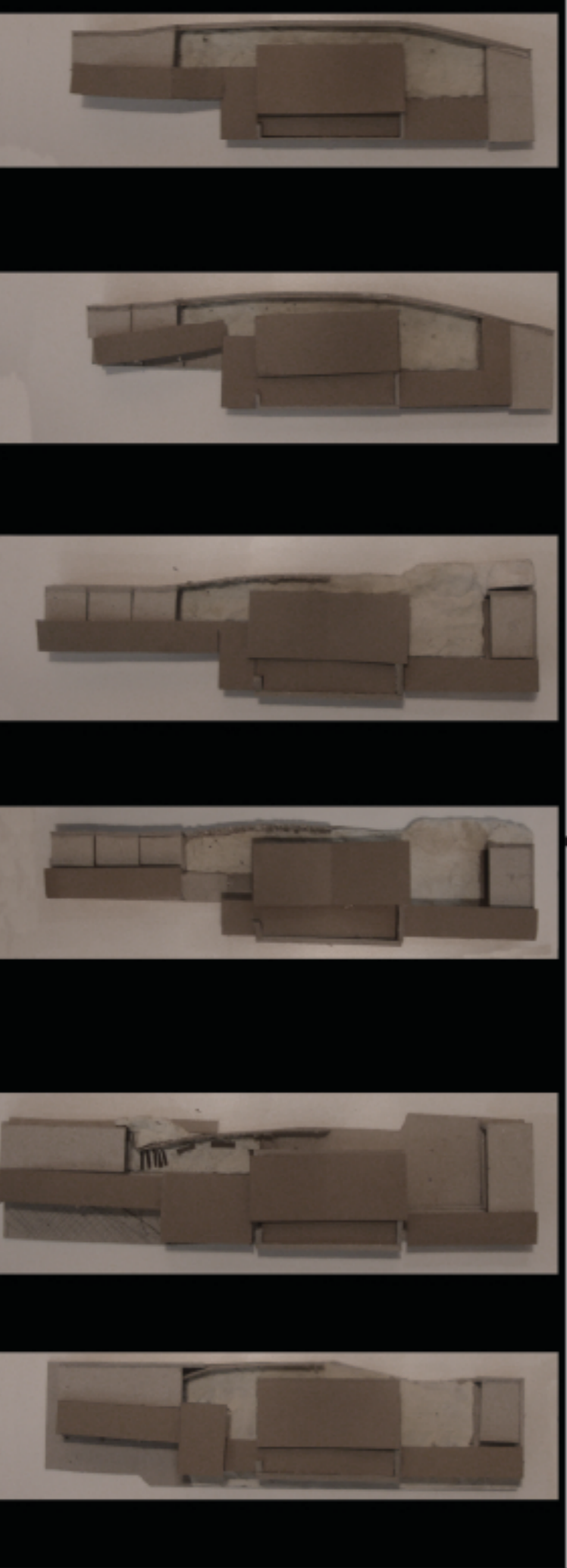
Χαράξεις_Ελεύθερη χάραξη

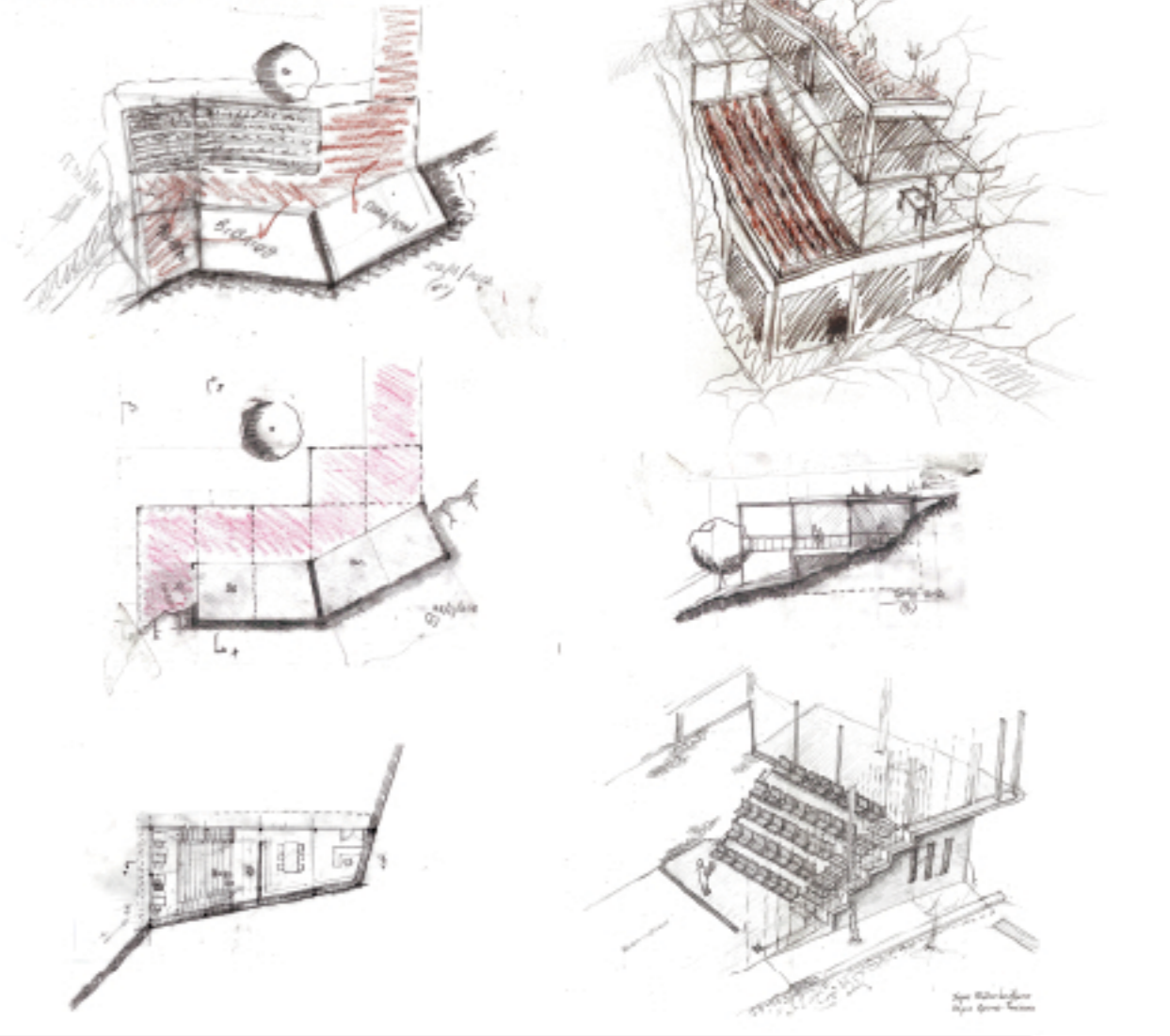
Χάραξη πορείας πάνω σε κάρναφο

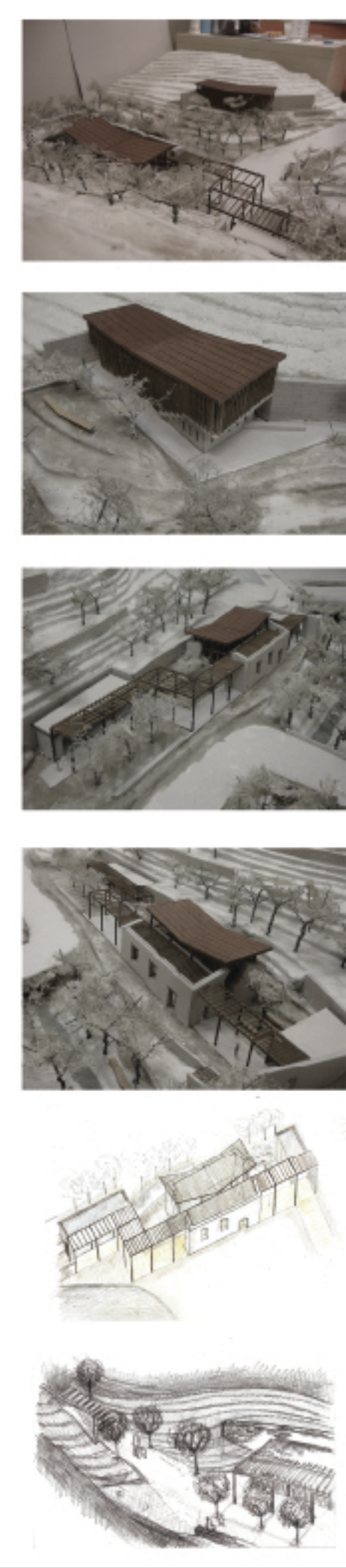
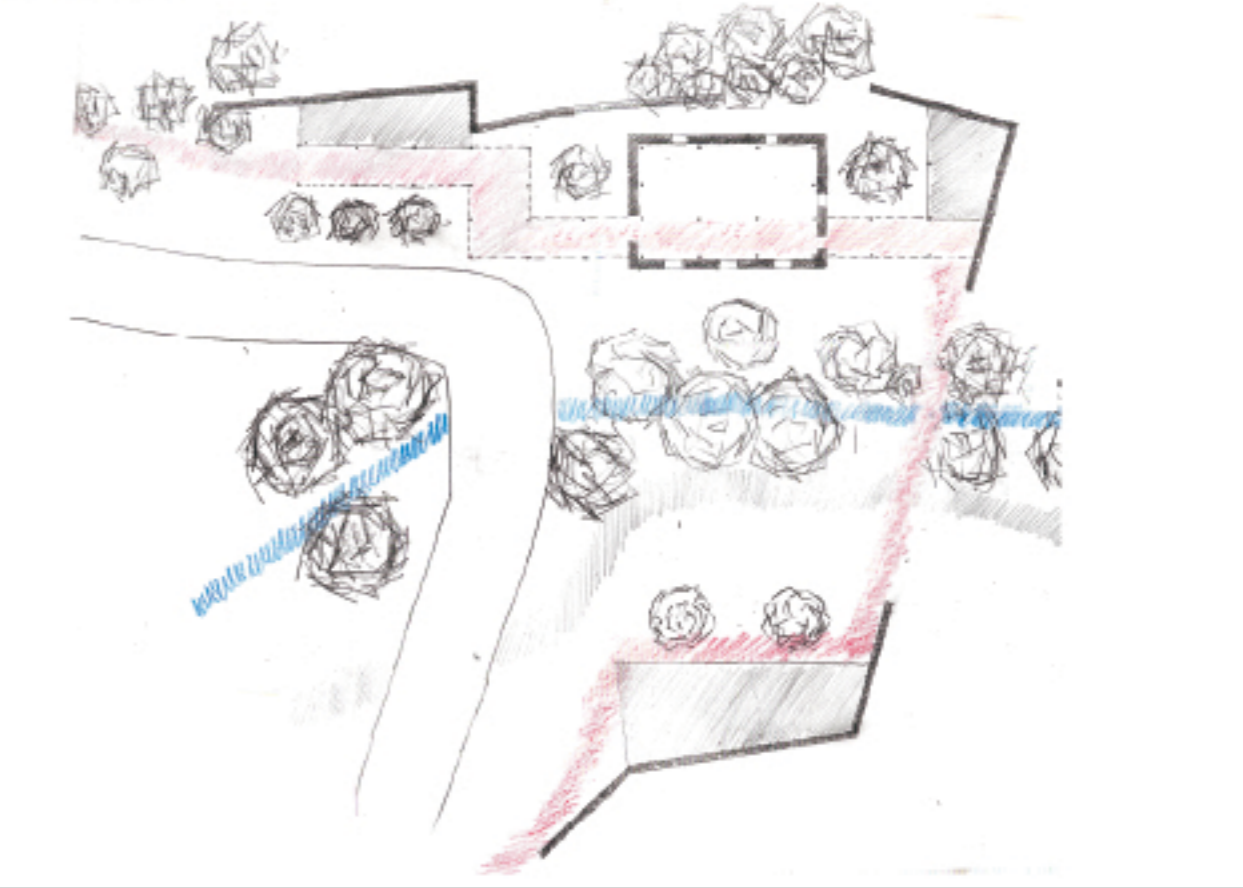
Χαράξεις_Ελεύθερη χάραξη

Χάραξη κτηρίου με φραγστήρια γεωπόλων

Ευνοϊκή πρόταση

Δ3.ΕΛΛΙΟΤΡΙΒΕΙΟ_ΠΡΟΤΑΣΗ

A01

ΚΑΤΟΨΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A02
ΚΑΤΟΨΗ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΓΕΩΠΟΝΩΝ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

Δ3.ΕΛΛΙΟΤΡΙΒΕΙΟ_ΠΡΟΤΑΣΗ

A03

ΚΑΤΟΨΗ
ΔΩΜΑΤΩΝ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

Δ3.ΕΛΑΙΟΥΤΡΙΒΕΙΟ_ΠΡΟΤΑΣΗ

A04

ΤΟΜΗ Δ1-Δ1'
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

Δ3.ΕΛΛΙΟΤΡΙΒΕΙΟ_ΠΡΟΤΑΣΗ

A5

ΤΟΜΗ Δ2-Δ2'
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

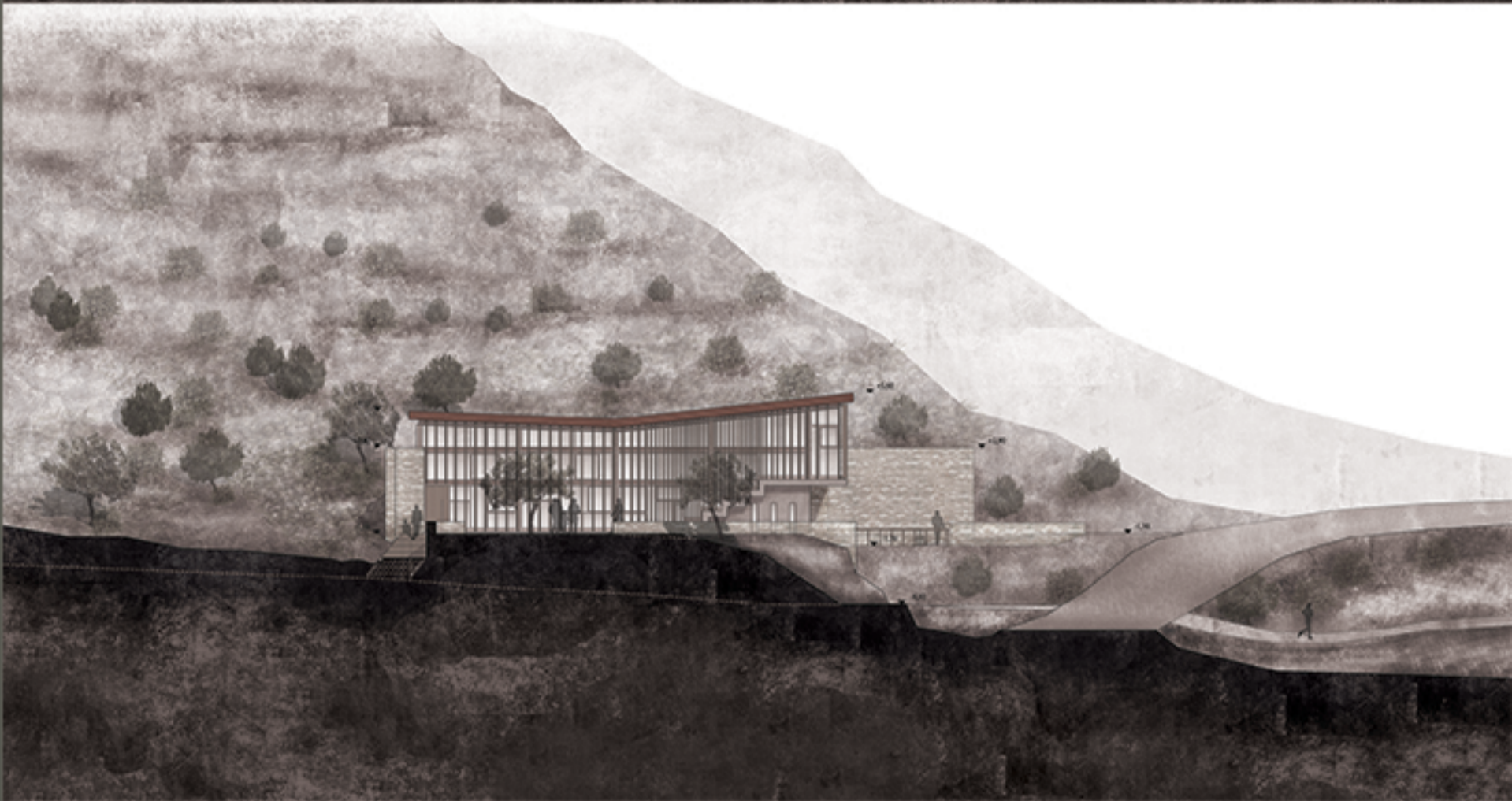
A06

ΤΟΜΗ Δ3-Δ3'
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A07

ΤΟΜΗ Δ4-Δ4'
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A08

ΤΟΜΗ Δ5-Δ5'
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A09_ΤΟΜΗ Ε1-Ε1'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A10_ΤΟΜΗ Ε2-Ε2'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A11_ΤΟΜΗ Ε3-Ε3'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A12_ΤΟΜΗ Ε4-Ε4'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A13_ΤΟΜΗ Ε5-Ε5'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A14__ΤΟΜΗ Ε6-Ε6'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

